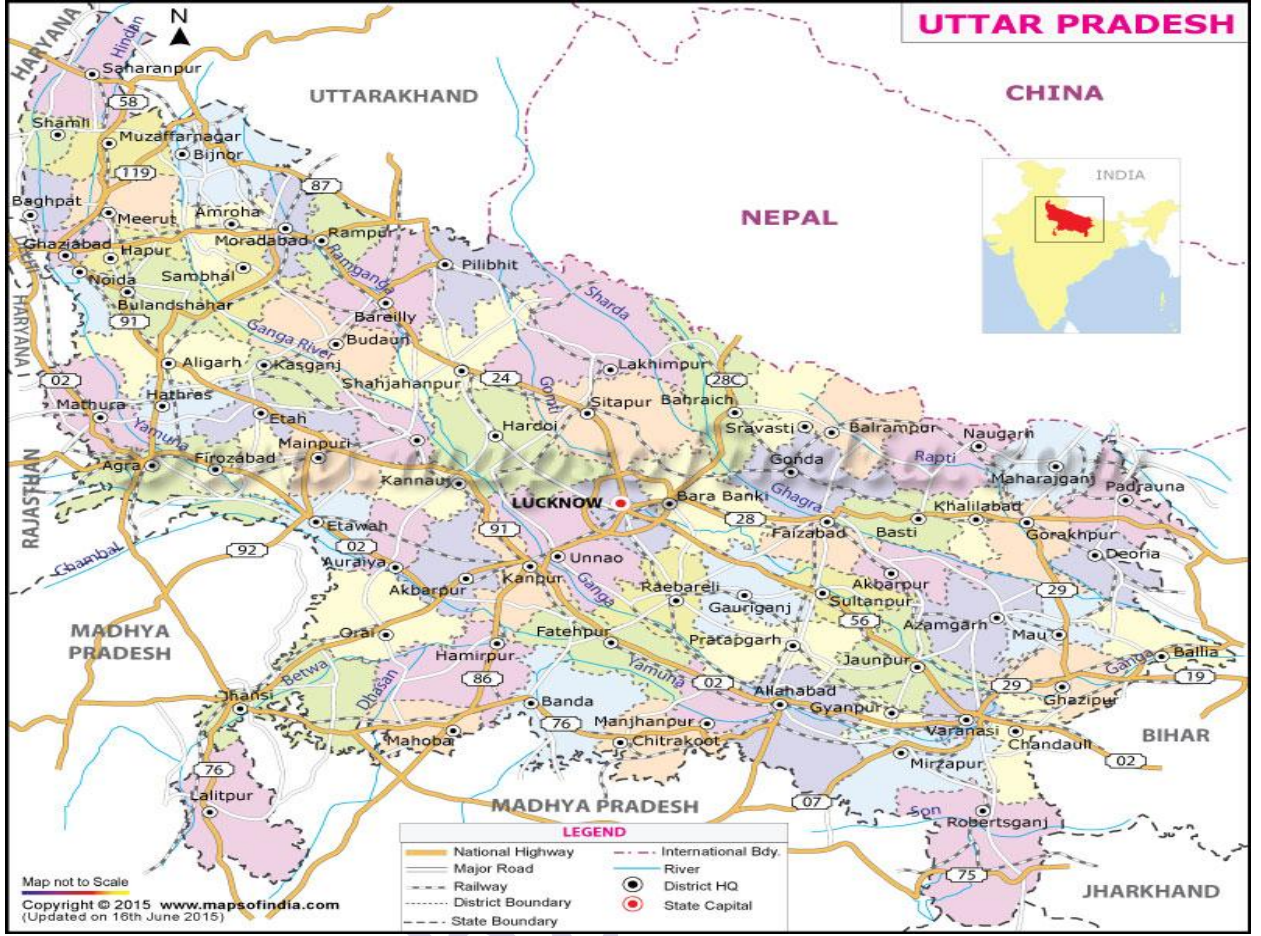

ઉત્તરપ્રદેશ

- ❖ સીમાઓ :- પશ્ચિમમાં રાજસ્થાન, ઉત્તર પશ્ચિમમાં દિલ્લી અને હરિયાણા, ઉત્તરમાં ઉત્તરાખંડ અને નેપાળ દેશ, અરખંડ , દક્ષિણ પૂર્વમાં મધ્યપ્રદેશ સરહદ આવે છે.
- ❖ ક્ષેત્રફળ :- ૨,૩૮,૫૬૬ (ચો.કિ.મી)
- ❖ દેશમાં સ્થાન :- પ્રથમ
- ❖ સ્થાપના :- તા. ૨૬/૦૧/૧૯૫૦ (સ્થાપના દિવસ- પહેલી નવેમ્બર ૧૯૫૬)
- ❖ પાટનગર :- લખનૌ
- ❖ હવાઈ મથકો :- લખનૌ, કાનપુર, અલાહાબાદ, વારાણસી, આગ્રા, ઝાંસી, બરેલી, ગાઝીયાબાદ, ગોરખપુર, સહરાનપુર, રાયબરેલી
- ❖ રાજ્યપાલ :- રામનાઈક
- ❖ મુખ્યમંત્રી :- શ્રી આદિત્યનાથ યોગી
- ❖ ડે. મુખ્યમંત્રી :- કેશવપ્રસાદ મૌર્ય અને દિનેશ શર્મા
- ❖ સ્પીકર :- હરીદાઈ નારાયણ
- ❖ રાજભાષા :- હિન્દી,ઉર્દૂ

- ❖ રાજ્ય પક્ષી :-સારસ
- ❖ રાજ્ય પશુ :- હરણ
- ❖ રાજ્ય વૃક્ષ :- સાલ
- ❖ રાજ્ય ફૂલ :-આસોપાલવ
- ❖ રાજ્ય નૃત્ય :-કથક ,કજરી, નૌટંકી,રાસલીલા
- ❖ રાજ્ય રમત :-હોકી
- ❖ રાજ્ય ચિન્હ :- માછલી અને તીર કમાન
- ❖ હાઈકોર્ટ :- અલ્હાબાદ (ખંડપીઠ-લખનૌ) (સ્થાપના :-તા.૧૧/૬/૧૮૬૬)
- ❖ રાજ્યમાં કુલ ન્યાયાધીશોની સંખ્યા :- ૯૧
- ❖ મુખ્ય ન્યાયાધીશ :- બાબાસાહેબ ભોંસલે
- ❖ કુલ વસ્તી :- ૧૯,૯૮,૧૨,૩૪૧ (૨૦૧૧)
- ❖ વસ્તી ક્રમ :-પ્રથમ
- ❖ વસ્તી ગીચતા :-૮૨૯
- ❖ જાતિ પ્રમાણ :- ૯૧૨
- ❖ સાક્ષરતાનો દર :- ૬૮.૭૨%
- ❖ લોકસભાની સીટો :- ૮૦
- ❖ વિધાનસભાની સીટો :- ૪૦૩ (૪૦૨ + ૧ એગ્લો ઇન્ડિયન)
- ❖ વિધાન પરિષદ બેઠકો :- ૧૦૦ (૯૯ + ૧ એગ્લો ઇન્ડિયન)
- ❖ રાજ્યસભાની સીટો :- ૩૧
- ❖ જિલ્લાની સંખ્યા :-૭૫(સૌથી મોટો જિલ્લો લખીમપુર અને સૌથી નાનો જિલ્લો સંત રવિદાસનગર છે.)
- ❖ તાલુકાની સંખ્યા :- ૩૩૨
- ❖ ગામડાઓની સંખ્યા :- ૧,૦૭,૪૫૨
- ❖ મહાનગર :-કાનપુર, વારાણસી, આગ્રા, પ્રયાગ, ગાઝિયાબાદ, અલીગઢ, ઝાંસી, મથુરા, અયોધ્યા, ગોરખપુર,લખનૌ, રાયબરેલી,
- ❖ મુખ્ય પાક :- શેરડી
- ❖ મુખ્ય ઉદ્યોગ :- (૫,૨૧,૮૩૫ લઘુ ઉદ્યોગો, ૬૮ કાપડની મિલો અને ૩૨ ઓટોમોબાઈલ કારખાનાઓ છે.)
  - ચર્મઉદ્યોગ (કાનપુર)
  - ખાતર(ફૂલપુર, ગોરખપુર)

- गरम कापड (कानपुर)
- कायउद्योग(झीरोआबाद)
- एलेक्ट्रॉनिक उद्योग (गाजियाबाद)
- अल्युमीनीयम(रेणुकोट)
- भांड उद्योग (कानपुर, लखनौ, गोरखपुर)
- डेरी उद्योग (कानपुर અને અલીગઢ)
- સિમેન્ટ ઉદ્યોગ (કજરાહટ)
- ❖ ખનીજ :- ફોસ્ફોરાઈટ્સ(લલિતપુર જીલ્લો)
- ❖ રાષ્ટ્રીય નેશનલ પાર્ક :- જીમ કોરબેટ નેશનલ પાર્ક (રામગંગા), દૂધવા નેશનલ ઉદ્યાન (લખીમપુર)
- ❖ મુખ્ય નદીઓ :- ભાગીરથી, રિહાન્ડ,રામગંગા,ગંગા, ગોમતી, ઘાઘરા, ગંડક, બેતવા, શારદા, ચંબલ, સિંધ,કેન અને સોન
- ❖ પર્વતો :- વિંધ્ય, શિવાલિક અને કૈમૂર
- ❖ પરિયોજનાઓ :- તેહરી પરિયોજના,રામગંગા પરિયોજના
- ❖ સડકોનો વિસ્તાર :- કુલ ૧,૧૮,૯૪૬ કિ.મી.
- ❖ જળાશય ડેમ (સરોવર) :-
- ❖ જાહેર સાહસો :-
  - ઇન્ડિયન ઓઈલ કોર્પોરેશન લિ.(I.O.C),મથુરા
  - ઇન્ડિયન ટેલિફોન ઇન્ડસ્ટ્રીઝ લિ., નૈની
  - ડીઝલ કોર્પોરેશન ઓફ ઇન્ડિયા લિ.,વારાણસી
  - ફર્ટીલાઈઝર કોર્પોરેશન ઓફ ઇન્ડિયા, ગોરખપુર
  - ભારત ઇલેક્ટ્રોનિક્સ લિ.(BEL), ગાઝીયાબાદ
  - નેશનલ થર્મલ પાવર કોર્પોરેશન(NTPC), સિંગરોલી)
- ❖ જોવાલાયક સ્થળો :-તાજમહેલ (આગ્રા) સલીમ ચિશ્તી દરગાહ(ફતેહપુર સીકરી), વારાણસી, ગોરખપુર, અયોધ્યા,ઝાંસી, લખનૌ ,હરિદ્વાર, કેદારનાથ, પ્રયાગ,કાશી, ગોકુળ-મથુરા, ચિત્રકૂટ , સારનાથ, કુશીનગર, પ્રતાપગઢ,વૃંદાવન, ગોકુલ,સંત કબીરનગર
- ❖ મહત્વની યોજનાઓ :-
  - ભાગ્યલક્ષ્મી યોજના (ગરીબ પરિવારમાં પુત્રીના જન્મ થતાં રૂ. ૫૦,૦૦૦ના બોન્ડ અને માતાને રૂ.૫૧૦૦/- આપવામાં આવે છે.)
  - છાત્રવૃત્તિ યોજના (SC/ST વિદ્યાર્થીઓને શાળા, કોલેજ અને ઉચ્ચ શિક્ષણની ફી સરકાર ભરે છે.)

➤ રાણી લક્ષ્મીબાઈ પેન્શન યોજના

❖ વિશેષ માહિતી :-

- ભારતનું સૌથી વધુ વસ્તીગીચતાધરાવતું રાજ્યમાંનું એક છે.
- ઉત્તરપ્રદેશ ભારતની ઉત્તરે આવેલું રાજ્ય છે. તેનો ઇતિહાસ ૪૦૦૦ વર્ષ પુરાણો છે.
- વારાણસી નજીક સારનાથનું ચૌખંડી સ્તૂપ જ્યાં ભગવાન બુદ્ધે પ્રથમ ઉપદેશ આપ્યો હતો.
- ત્રેતાયુગમાં ભગવાન વિષ્ણુ અવતાર શ્રીરામચંદ્રજીએ અયોધ્યા અત્યારે ફૈઝાબાદ જીલ્લોમાં જન્મ લીધો હતો. ભગવાન રામ ચૌદ વર્ષ વનવાસ પ્રયાગ અને ચિત્રકૂટ વગેરે વિસ્તારમાં વિતાવ્યો હતો.
- ઉત્તરપ્રદેશના પ્રથમ મહિલા મુખ્યમંત્રી સુચિતા કૃપલાણી (૧૯૬૩) અને પ્રથમ મહિલા રાજ્યપાલ સરોજીની નાયડુ (૧૯૪૭) હતા.
- નોયડા અને લખનૌ ઇન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી ક્ષેત્રે ખૂબ જ આગળ છે.
- કાનપુરમાં ગ્રીનપાર્ક સ્ટેડીયમ આંતરરાષ્ટ્રીય કક્ષાનું સ્ટેડીયમ છે. આ ઉપરાંત વિશ્વમાં ચામડાના ચંપલ માટે પ્રખ્યાત છે.
- અલ્હાબાદમાં ગંગા, જમુના અને સરસ્વતી નદીનો સંગમ થાય છે.
- વિશ્વની સૌથી મોટી હનુમાનજીની ૧૧૦ ફૂટ ઊંચાઈ ધરાવતી મૂર્તિ સીતામઢીમાં આવેલી છે.
- પ્રથમ આર્યુવેદિક દવા ઉદ્યોગ માટે હરદોઇ જિલ્લામાં ન્યુ ઇન્ડિયા ફાર્માસિસ્ટલની સ્થાપના કરવામાં આવી હતી.
- ઉત્તરપ્રદેશમાં સોનભદ્ર જીલ્લો દેશનો એકમાત્ર એવો જીલ્લો છે કે જેને ચાર પ્રદેશોની સીમાઓ ધરાવે છે.
- ઉત્તરપ્રદેશના પ્રથમ રાજ્યપાલ હોરમસજી મોદી (૧૯૫૦)માં હતા.
- સંત કબીરની સમાધી સંત કબીરનગરમાં આવેલી છે.
- રામાયણના રચયિતા મહર્ષિ વાલ્મિકી તથા રામચરિતમાનસના રચયિતા ગોસ્વામી તુલસીદાસની જન્મભૂમિ છે
- મથુરામાં ખનીજતેલ શુદ્ધીકરણ (રીફાઈનરી) આવેલી છે.
- દેશમાં શેરડીનું સૌથી વધુ ઉત્પાદન ઉત્તરપ્રદેશમાં થાય છે. દેશના કુલ ઉત્પાદનમાં તેનો હિસ્સો 70% છે.
- ઉત્તરપ્રદેશના મુખ્યમંત્રી યોગી આદિત્યનાથે ફૈઝાબાદ જિલ્લાને અયોધ્યા નામ આપ્યું, મેડીકલ કોલેજનું નામ રામ મેડીકલ કોલેજ અને એરપોર્ટનું નામ રાજા દશરથના નામથી ઓળખાશે.
-

gnanbhandar.com